

Sosial og helsedirektoratet
v/ Bodolf Hareide
Postboks 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
06.12.01/lts,inho

Dato
Oslo, 29.09.2006

VEDRØRENDE VEILEDER FOR TRANSFUSJONSTJENESTEN I NORGE OG SPØRRESKJEMA FOR BLODGIVERE.

HivNorge er en interesseorganisasjon som ivaretar hivpositive og aidssykes rettigheter og interesser i samfunnet, samt at vi fungerer som talerør for organisasjonens enkeltmedlemmer. Vi har i den seneste tid mottatt flere henvendelser fra enkeltmedlemmer som opplever dagens praksis når det gjelder utvelgelse av blodgivere som støtende. Det er på denne bakgrunn vi nå tar kontakt med dere med en oppfordring om å gjennomgå og å endre både spørreskjema for blodgivere og veilederen for transfusjonstjenesten i Norge.

Det følger av Blodforskriftens § 3-3 at blodbanker skal ha evalueringsprosedyrer for utvelgelse av blodgivere. Hva som er kriteriene for å bli ansett som egnet for å gi blod følger av utvelgelseskriteriene i vedlegg III til forskriften. Det fremgår her at mennesker med hiv ikke kan gi blod, hvilket er opplagt. I punkt 2.2.2 presiseres det at "Personer, som på grunn av deres atferd eller aktivitet er utsatt for risiko for å få alvorlige smittsomme sykdommer, som kan overføres gjennom blodet" skal utelukkes. Hva som nærmere ligger i dette er ikke videre definert i forskrifts form, men i merknadene til bestemmelsene henvises det til både spørreskjema og veilederen for transfusjonstjenesten.

I punkt 3.2.7 i veilederen heter det at en som har bodd i samme husholdning som en hivpositiv skal gis 12 måneders karantene. Veilederen går her lenger enn det som følger av forskriften.

I vedlegg III til forskriften er det presisert at personer med nær kontakt (samme husstand) til en person med hepatitt B skal utelukkes i 6 måneder eller 4 måneder. Man har ikke noen tilsvarende bestemmelse for hivpositive. At lovgiver på denne måten ikke har nevnt mennesker som deler husstand med hivpositive må forstås som et uttrykk for at de ikke fant et behov for en slik bestemmelse. Dersom man vil utelukke en gruppe fra muligheten til å gi blod bør dette komme til uttrykk i forskrifts form.

Vi stiller oss også tvilende til behovet for å utelukke mennesker som har delt husvær med hivpositive fra å gi blod. Hiv er som kjent et virus som ikke smitter lett. Det å spise, dele bad og naturlig omgås en hivpositiv eksponerer ikke den negative for viruset. Ved å ekskludere mennesker som har delt husvær med en hivpositiv fra å gi blod er myndighetene med på å opprettholde det stigma som mennesker som lever med hiv stadig konfronteres med. Det er mange fordommer og myter tilknyttet spørsmålet om hvordan og hvor lett hiv smitter. Disse misoppfatningene fører i andre rekke til at hivpositive opplever at andre mennesker har en ubegrunnet frykt for å omgås dem. Det er på denne bakgrunn av største betydning at offentlige skjema ikke er med på å opprettholde misoppfatninger, men at de gjenspeiler og gir uttrykk for de faktiske forhold og faglighet.

Vi ser også grunn til å påpeke språkbruken i både skjema og veileder. Begrepene hiv og aids brukes om hverandre som om de skulle være synonyme. Dette er selvfølgelig ikke tilfelle og man bør kunne forvente av offentlige dokumenter, 25 år etter at hivviruset ble oppdaget, at de er faglig oppdaterte.

Avslutningsvis ser vi også grunn til å poengtere at hiv og aids etter norske rettskrivningsregler skal skrives med små bokstaver.

Dersom det er ønskelig med utfyllende kommentarer eller videre dialog tilknyttet våre innspill i dette brev er det bare å ta kontakt.

Vennlig hilsen
for HivNorge

Laila Thiis Stang
Generalsekretær

Inger-Lise Hognerud
Jurist

Kopi: Helse og omsorgsdepartementet v/ Siri Petrine Hole